

**10 ARALIK İNSAN HAKLARI GÜNÜ KAPSAMINDA
İL VE İLÇE İNSAN HAKLARI KURULLARINA
YÖNELİK ETKİNLİK ÖNERİLERİ**

Kasım 2022
Ankara

23.11.2003 tarihli ve 25298 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarının Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik’in “Raporlama” başlıklı 19’uncu maddesinin 2’nci fıkrasına göre “Ayrıca kurullar, Dünya İnsan Hakları Günü ve Haftası programı çerçevesinde yapılan faaliyetleri içerir bir raporu bir ay içerisinde valilik kanalıyla Başkanlığa gönderir.” hükmü gereğince Kurumumuzun en önemli paydaşlarından olan İl ve İlçe İnsan Hakları Kurulları’nın , insan hakları farkındalığının artırılması ve Kurulların tanıtımı amacıyla **10 Aralık İnsan Hakları Günü ve Haftası kapsamında gerçekleştirebilecekleri 10 ana başlık altında 49 farklı tür etkinlik dizisine ilişkin önerilerimiz şu şekildedir:**

1. BASIN AÇIKLAMALARI

Günümüzde en önemli iletişim ve duyuru aracı olan internet ve sosyal medya, Kurulların tanıtımı açısından ve İnsan Hakları Günü’ne ilişkin duyuruların ve mesajların iletilmesi noktasında son derecede önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda Kurullar 10 Aralık İnsan Hakları Günü etkinlikleri kapsamında güne ait görüşlerini hazırlayacakları basın açıklaması yoluyla:

- 1)Basın açıklamalarını Valilik/Kaymakamlık Web Sitesinde ve Kurumsal Sosyal Medya hesaplarında paylaşabilir,
- 2)Yereldeki medya paydaşları aracılığıyla yerel basının fiziki ve dijital kaynaklarında veyahut radyo ve televizyon kanallarında paylaşabilir,
- 3)Okullarda gerçekleştirilen İnsan Hakları Günü etkinliklerinde öğrenciler tarafından okunabilir veyahut okullarda panolara astraabilir,
- 4)Billboardlarda yayımlayabilir,

- **5)Halka açık ve kalabalık olan alanlarda basın açıklaması metni uygun görülen noktalara asılabilir veyahut İnsan Hakları Günü etkinliklerinde yetkili makamlarla okunabilir,**

2. STAND KURULUMU

Kurulların tanınmasına ilişkin uygulanabilecek en önemli stratejilerden biri de Vatandaşlarla yüz yüze etkileşimin sağlanmasıdır. İnsan hakları bilincini geliştirmek, vatandaşların yerellerdeki insan hakları mekanizmalarından haberdar olmasını sağlamak amacıyla Kurullarımız, vatandaşların sıklıkla uğradıkları kamu binalarında veyahut vatandaş sirkülasyonunun en çok yaşandığı alışveriş merkezleri, pazaryerleri gibi alanlarda, 10 Aralık İnsan Hakları Günü etkinlikleri kapsamında:

- **6)Stand açabilir,**
- **7)Bu standlarda İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarına yönelik;**
  - **El broşürlerinin,**
  - **Kurullara başvuru yöntemlerini tanıtan bilgi kartlarının,**
  - **Uluslararası insan hakları sözleşme metnlerinin** dağıtımını sağlayabilir,
- **8)Ayrıca Yönetmelik hükümleri çerçevesinde bu stantlara “Başvuru Kutularını” getirerek**
  - **Başvuru Kutuları ve**
  - **“Sözlü” başvuru aracılığıyla vatandaşlardan başvurularını alabilir.**

3. HASTANE, SOSYAL HİZMET MERKEZİ, HUZUREVİ, SEVGİ EVLERİ, ENGELLİ BAKIM MERKEZLERİ, ÇOCUK VE KADIN SİĞİNMA EVLERİNE ZİYARETLER

Yönetmelik’in “Araştırma ve İzleme” başlıklı 12’nci maddesinin (f) bendine göre Kurullar, “İnsan hakları uygulamalarını yerinde görmek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlara ziyaretler gerçekleştirmek”le görevlidir. Bu kapsamda huzurevleri, engelli bakım merkezleri,

çocuk ve kadın sığınma evleri Kurulların ziyaret gerçekleştirebilecekleri önemli kurumlar arasında yer almaktadır. 10 Aralık İnsan Hakları Günü kapsamında, Kurullar:

- 9) Hastane, Sosyal Hizmet Merkezi, Huzurevi, Engelli Bakım Merkezleri, Sevgi Evleri, Çocuk Evi, Kadın Sığınma Evine ziyaretler gerçekleştirebilir,
- 10) Kurum yetkililerinden ve ilgili kurumda bulunan vatandaşlardan öneri, görüş ve talepleri alarak bunları raporlaştırabilir,
- 11) İlgili ziyaretlerini Valilik/Kaymakamlık sosyal medya araçları üzerinden duyurabilir,
- 12) Kurulları tanıtıcı afişleri ilgili kurumlara asabilir, buradaki vatandaşlara Kurulları tanıtıcı broşürleri dağıtabilir,
- 13) Kurumda kalan vatandaşlara Kurullara başvuru yöntemlerini ve Kurulları görev ve yetkilerini anlatan ufak bir sunum gerçekleştirebilirler.

4. ALIKONULMA MERKEZLERİNE YÖNELİK ZİYARETLER

Kurullar, Yönetmelik hükmü gereğince il ve ilçelerde Emniyet Müdürlükleri ve Jandarma Komutanlıkları nezarethanelerine, Ceza İnfaz Kurumlarına, psikiyatri merkezleri geri gönderme merkezlerine ziyaretler gerçekleştirmektedir.

10 Aralık İnsan Hakları Günü etkinlikleri kapsamında Kurullar ilgili Komisyonları aracılığıyla:

- 14) Yukarıda ismi sayılan alikonulma merkezlerine ziyaretler gerçekleştirerek denetimlerini sağlayabilir,
- 15) İlgili ziyaret yeri yetkilisiyle ve burada kalan kişilerle ziyaret yerine ilişkin görüşmeler gerçekleştirebilir bunları raporlayabilir,
- 16) İlgili ziyaret yerinin ziyaret edildiğine ilişkin haberleri Valilik/Kaymakamlık Sosyal Medya Hesaplarından veyahut yerel basın aracılığıyla duyurabilir,

- 17)Yönetmelik hükmü gereğince burada kalan kişilere kurulları tanıtıcı broşürlerini ve sanık haklarına ilişkin bilgilendirici materyallerini dağıtabilir,
- 18)Kurulların başvuru yollarına ilişkin bilgiler verebilir,
- 19)Kurulların tanıtımı ve sanık haklarına yönelik sunumlar gerçekleştirebilirler.

5. OKULLARA ZİYARETLER

Yönetmelik'in "Bilgilendirme, bilinçlendirme ve eğitim" başlıklı 11'inci maddesinin (h) bendi kapsamında Kurullar "*İlk ve orta dereceli okullarda insan hakları öğrenci kolu kurulmasını ve insan haklarına saygı bilincini yerleştirmek için etkinlikler düzenlenmesini teşvik etmek*" ve (i) bendi kapsamında "*Fakültelerin ve yüksekokulların insan hakları alanındaki faaliyetlerini desteklemek*" le görevlendirilmişlerdir. İlgili Yönetmelik'te özellikle de çocukların ve gençlerin insan haklarına saygı bilincinin yerleştirilmesine büyük önem verilmiş ve Kurullara önemli görevler atfedilmiştir Bu hususta Kurullarımız İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile

10 Aralık İnsan Hakları Günü kapsamında Kurullar, İl ve ilçelerde bulunan ilk ve orta dereceli okullara, yüksekokullara ve üniversitelere yönelik ziyaretler gerçekleştirerek buralarda:

- 20)İnsan haklarına ilişkin konferanslar
- 21)Kurulların tanıtımına ilişkin sınıf ziyaretler,
- 22)Öğle arasında öğrencilerle buluşmalar,
- 23)Kurulların tanıtıcı broşürlerinin dağıtımı,
- 24)Okullardaki panolara Kurullara yönelik ve insan hakları alanında afişler asmak,
- 25)Tiyatro, slayt ve film gösterisi vb. etkinlikler düzenleyebilirler.

6. YARIŞMALAR

Kurulların öğrencilere yönelik 10 Aralık gününde yürütebilecekleri bir diğer faaliyet alanı da yarışmalardır. Yarışmalar, insan hakları bilincinin artırılması, genç kuşakları insan

hakları sorumluluğunun aşılması açısından yaratıcı ve ilgi çekici faaliyet alanlarından birisidir. Bu hususta Kurullar İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile iletişime geçerek onların koordinasyonunda özellikle de ilk ve orta öğretim okullarında “İnsan Hakları” veyahut Kurulların tanınırlığının artırılması adına “İl ve İlçe İnsan Hakları Kurulları” temalarıyla teşvik edici amacıyla ödüllü olarak :

- **26)Makale**
- **27)Resim**
- **28)Şiir**
- **29)Kompozisyon**
- **30)Müzik**
- **31)Fotoğraf alanlarında yarışmalar düzenleyebilir.**

7. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIYLA TOPLANTILAR

Yönetmeliğin “*Halkla İlişkiler ve İletişim*” başlıklı 10’uncu maddesinin (e) bendine göre Kurullar “ *görev ve çalışmalarında sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğini geliştirmek,*” (f) bendine göre “*Sivil toplum kuruluşlarının insan hakları konularında çalışmalar yapmalarını teşvik etmek ve desteklemek*” le görevlidir. Bu doğrultuda Kurullarımızın üye kaynağını da oluşturan ve özellikle de insan hakları genelinde ve tematik alanlarda çalışmalar yürüten ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla etkileşimi son derecede önemlidir.

Bu kapsamda 10 Aralık insan hakları gününde Kurullarımız insan hakları alanıyla ilgili ve tematik alanlarda işçi, kadın, çocuk, yaşlı, engelli, Roman vd. faaliyetler yürüten sivil toplum kuruluşlarıyla:

- **32)Dernek/sendikalara ziyarette bulunabilir,**
- **33)Kurul toplantılarına dernek/sendika temsilcilerini davet edebilir,**
- **34)Bahsi geçen sivil toplum kuruluşlarıyla ortak etkinlikler düzenleyebilir,**
- **35)İlerleyen zamanlarda yürütülecek çalışmalara ilişkin “İşbirliği Protokolleri” imzalayabilir,**
- **36)İnsan hakları ile ilgili konularda araştırma yapılması, ortak rapor çalışmaları hazırlanması hususunda kararlar alabilir,**
- **37)Ortak nezarethane ziyaretleri gerçekleştirebilir,**

- **38)Sivil toplum kuruluşlarının 10 Aralık Günü ile ilgili hazırladıkları konferans, seminerlere katılım sağlayabilir /ortak seminer ve konferans düzenleyebilir.**

8. GAZETE, RADYO, TELEVİZYON VD. BASIN TEMSİLCİLERİYLE ETKİNLİKLER

Temsilcilerinin Kurulların bir diğer üye kaynağını oluşturan yerel radyo, televizyon, gazete gibi basın kuruluşları yerelde Kurulların tanınırlığını artıracak önemli iletişim araçları arasında yer almaktadır. Kurulların bu kuruluşlarla gerçekleştirecekleri temaslar, hedeflenen insan hakları bilincini geliştirme amacına da şüphesiz önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu kapsamda 10 Aralık İnsan Hakları Günü etkinlikleri kapsamında Kurullar:

- **39)Mahalli gazete, radyo, televizyon kurumlarına ziyaretler gerçekleştirebilir,**
- **40)Buralarda İnsan Hakları Gününe ilişkin veya Kurulların tanıtımına hizmet edecek röportajlar gerçekleştirebilir,**
- **41)İnsan Hakları Günü kapsamında düzenleyecekleri diğer etkinliklere buradaki yetkilileri davet edebilir,**
- **42)İnsan hakları alanında uzmanların katılımlarıyla insan hakları konusunda programlar düzenleyerek aydınlatıcı bilgiler verilmesini sağlayabilir,**

9. KONFERANS, PANEL, SUNUM FAALİYETLERİ

Kurullarımız insan hakları alanında çalışmalar yürüten kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, barolar vd. kuruluşların temsilcilerinin de katılımıyla ve insan hakları alanında uzman kişilerin sunumlarıyla 10 Aralık İnsan Hakları Günü kapsamında genel insan hakları alanında veya tematik alanlarda:

- **43)Konferans**
- **44)Panel**
- **45)Sunum**
- **46)Eğitim faaliyetleri düzenleyebilir.**

10. AFİŞ ASIM, BROŞÜR DAĞITIM VE BILLBOARD YAYIN FAALİYETLERİ

Görsel içerikler, vatandaşların günlük hayatta en çok karşılaştıkları ve akılda tuttıkları materyaller arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda insan hakları bilincinin yerleştirilmesi, Kurulların tanınırlığının artırılması ve farkındalığın artırılması noktasında Kurullar afiş, broşür, billboard gibi görsel içeriklerini vatandaşların en çok bulunduğu kamu kurumları, pazaryerleri, alışveriş merkezleri, tiyatro, sinema salonlarında asarak, dağıtarak ve yayınlayarak kamuoyuyla paylaşmaları yukarıda sayılan amaçlar kapsamında doğru uygulama örnekleri arasında sayılmaktadır. Bu doğrultuda Kurullar 10 Aralık İnsan Hakları Günü etkinlikleri kapsamında yukarıda sayılan yerlerde belediyeler, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları işbirliğinde insan hakları ve İl ve İlçe İnsan Hakları Kurumlarına ilişkin:

- **47)Afişler asabilir,**
- **48)Broşür dağıtımları yapabilir,**
- **49) Billboardlarda görsel yayımlayabilir,**

Kurullar 10 Aralık İnsan Hakları Günü ve Haftası etkinlikleri kapsamında:

- **Çoklu etkinliklerde üyeleri arasında işbölümü,**
- **Kamu kurumlarıyla ortak çalışmalar,**
- **Sivil toplum kuruluşlarıyla işbirlikleri yapabilir.**